

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES EN VERORDENINGEN
LOIS, DECRETS, ORDONNANCES ET REGLEMENTS

N. 2000 — 3151

[C — 2000/21584]

6 DECEMBER 2000. — Koninklijk besluit tot herinrichting van de Interdepartementale Commissie voor humanitair recht

VERSLAG AAN DE KONING

Sire,

Het ontwerp van besluit hetwelk wij de eer hebben aan Uwe Majesteit voor te leggen heeft ten doel, door de Interdepartementale Commissie voor humanitair recht te reorganiseren, de rol van deze Commissie officieel en openlijk te bevestigen, haar meer bekendheid te geven en haar werking te verbeteren.

De Aanvullende Protocolen bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949, gedaan te Genève op 8 juni 1977, zijn door de Belgische wet van 16 april 1986 goedgekeurd.

Van bij de inwerkingtreding van deze verdragen in België op 20 november 1987 was de Nationale Vereniging van het Belgische Rode Kruis er, door haar diepgaande studie van de teksten, van overtuigd dat de wezenlijke uitvoering van deze nieuwe internationale akten, die voor de bescherming van het menselijke leven bij gewapende conflicten zo belangrijk zijn, niet mogelijk zou zijn zonder dat de verschillende Rijksinstellingen, die de nieuwe door België aangegane verplichtingen dienen uit te voeren, daartoe worden aangezet en hen de middelen tot coördinatie worden aangereikt. (1)

Het bewijs ervan werd op 27 en 28 november 1986 geleverd naar aanleiding van een nationaal Symposium, georganiseerd door het Belgische Rode Kruis, waaraan de meeste rechtstreeks betrokken autoriteiten hebben deelgenomen. De nationale Voorzitter van het Belgische Rode Kruis (toendertijd Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Albert) heeft in zijn toespraak tot de deelnemers, in aanwezigheid van de Eerste Minister, dan ook voorgesteld een dergelijke interdepartementale Commissie op te richten.

Daaraan werd gevolg gegeven en de Interdepartementale Commissie voor humanitair recht werd bij een besluit van de Ministerraad van 20 februari 1987 opgericht.

F. 2000 — 3151

[C — 2000/21584]

6 DECEMBRE 2000. — Arrêté royal portant réorganisation de la Commission interdépartementale de droit humanitaire

RAPPORT AU ROI

Sire,

Le projet d'arrêté que nous avons l'honneur de soumettre à la signature de Votre Majesté, a pour but, en réorganisant la Commission interdépartementale de droit humanitaire, de consacrer officiellement et publiquement le rôle de cette Commission, de renforcer sa notoriété et d'améliorer son fonctionnement.

Les Protocoles additionnels aux Conventions de Genève du 12 août 1949, faits à Genève le 8 juin 1977, ont été approuvés par la loi belge du 16 avril 1986.

Dès l'entrée en vigueur de ces traités en Belgique, le 20 novembre 1987, la Société nationale de la Croix-Rouge de Belgique, par son étude approfondie des textes, avait acquis la conviction qu'une mise en œuvre effective de ces nouveaux instruments internationaux, si importants pour la protection de la vie humaine lors de conflits armés, ne serait pas possible sans une impulsion et une coordination apportées aux différents organes de l'Etat, responsables de l'exécution des nouvelles obligations contractées par la Belgique (1).

La démonstration en a été faite, les 27 et 28 novembre 1986, par un Symposium national que la Croix-Rouge de Belgique avait organisé et auquel avaient participé la plupart des autorités directement concernées. Aussi le Président national de la Croix-Rouge de Belgique (à l'époque, Son Altesse Royale le Prince Albert), dans son allocution aux participants, en présence du Premier Ministre, fit-il la proposition de créer une telle Commission interdépartementale.

Ceci fut suivi d'effet et la Commission interdépartementale de droit humanitaire fut créée par décision du Conseil des Ministres du 20 février 1987.

Zij was belast met het onderzoek naar de nationale maatregelen voor de tenuitvoerlegging van de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 en van de Aanvullende Protocolen bij deze Verdragen van 8 juni 1977 en was oorspronkelijk samengesteld uit de vertegenwoordigers van de Eerste Minister en van de Ministers die bevoegd waren voor Buitenlandse Zaken, Justitie, Landsverdediging, Binnenlandse Zaken, Volksgezondheid en Begroting. Daaraan werden eveneens de vertegenwoordigers van de twee (toenmalige nationale) Ministers van Onderwijs toegevoegd. Vertegenwoordigers van het Belgische Rode Kruis nemen als deskundigen eveneens aan de werkzaamheden van de Commissie deel.

Tot slot worden tevens een paar vaste deskundigen bij de werkzaamheden van de Commissie betrokken (2).

Bij een beslissing van de Ministerraad van 23 december 1994 werd de opdracht van de Interdepartementale Commissie voor humanitair recht opnieuw gedefinieerd en uitgebreid.

Het mandaat van de Commissie, zoals het in 1987 bij haar oprichting is vastgesteld en in 1994 is herzien, behelst derhalve het volgende:

— bestudering en inventarisering van de nationale maatregelen voor de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht;

— opvolging en coördinatie van de voorgestelde nationale uitvoeringsmaatregelen en hun toepassing;

— functie als vast adviesorgaan van de Regering op het gebied van de toepassing en de ontwikkeling van het internationaal humanitair recht;

— samenwerking met de Gemeenschappen en de Gewesten inzake aangelegenheden waarvoor deze gefedereerde entiteiten bevoegd zijn.

De Commissie heeft enorm gewerkt; zij heeft ten behoeve van de betrokken Ministers een actieprogramma uitgewerkt bestaande uit drieënveertig maatregelen, die nodig zijn voor de nationale tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht.

Onder de verwezenlijkingen van de Commissie kan men vermelden de uitvoering van een aantal prioritair geachte maatregelen, zoals de aanwijzing en de opleiding van het deskundig personeel, de wet op de bestraffing van de ernstige overtredingen van het internationaal humanitair recht, de aanstelling en opleiding van de raadgevers in het recht van de gewapende conflicten bij de Krijgsmacht. De Commissie heeft in haar midden tevens werkgroepen opgericht, belast met het onderzoek naar andere tenuitvoerleggingsmaatregelen, zoals de verspreiding van het humanitair recht in het Onderwijs, de bescherming van de culturele goederen in geval van een gewapend conflict, de oprichting van een Nationaal Inlichtingenbureau, de nationale maatregelen die vereist zijn door de oprichting van de internationale strafgerichten, ...

Op 4 november 1997 werd ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de Commissie, in aanwezigheid van de nationale Voorzitter van het Belgische Rode Kruis, Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Astrid, een Academische Zitting gehouden.

Tijdens deze vergadering kwamen drie studietoema's aan bod: de raadgevers in het recht van de gewapende conflicten; de bestraffing van de zware inbreuken op het internationaal humanitair recht; de verspreiding van het internationaal humanitair recht, in het bijzonder in het Onderwijs.

De sprekers op deze Academische Zitting konden zich zeker gelukkig prijzen dat de uitwerkingsfase van de actieprogramma's tot een goed einde was gebracht, maar zij uitten ook hun bezorgdheid ten aanzien van de moeilijkheden die bij de uitvoering van deze maatregelen worden ondervonden.

Bij die gelegenheid werd de « Verzameling van de werkdocumenten » van de Commissie gepubliceerd en verspreid. Dit werk, dat in een Franse en een Nederlandse versie is verschenen, bevat de drieënveertig werkdocumenten (« fiches ») die de nationale maatregelen voor de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht betreffen (3).

Ingevolge de beslissing van de Ministerraad van 23 december 1994 is de Commissie ermee belast de Executieven van de Gemeenschappen en de Gewesten te verzoeken met haar samen te werken en zich bij de Commissie te laten vertegenwoordigen. Sinds 1996 nemen de vertegenwoordigers van de Departementen van Onderwijs van ieder van de drie Gemeenschappen aan de Commissiewerkzaamheden deel.

In het kader van het onderzoek naar andere maatregelen voor de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht (bijvoorbeeld de bescherming van de culturele goederen in geval van een gewapend conflict) is met de Gemeenschappen en de Gewesten contact gelegd, teneinde ze bij de bestudering van de maatregelen die tot hun bevoegdheid behoren, te betrekken.

Ingevolge de beslissing van de Ministerraad van 23 december 1994 doet de Commissie dienst als vast adviesorgaan van de Regering.

Sedert 1995 heeft de Commissie meermaals van dit nieuwe mandaat gebruik gemaakt.

Chargée de l'examen des mesures nationales de mise en oeuvre des Conventions de Genève du 12 août 1949 et des Protocoles additionnels à ces Conventions du 8 juin 1977, elle se composait initialement de représentants du Premier Ministre et des Ministres ayant en charge les Affaires étrangères, la Justice, la Défense nationale, l'Intérieur, les Affaires sociales, la Santé publique et le Budget. Y furent également joints les représentants des deux Ministres de l'Éducation (alors) nationale. Des représentants de la Croix-Rouge de Belgique participent également aux travaux de la Commission, en qualité d'experts.

Enfin quelques experts permanents sont aussi associés aux activités de la Commission (2).

Par décision du Conseil des Ministres du 23 décembre 1994, la Commission interdépartementale de droit humanitaire a vu sa mission redéfinie et étendue.

Le mandat de la Commission, tel qu'établi en 1987, lors de sa création, et revu en 1994, se définit dès lors comme suit :

— étude et inventaire des mesures nationales de mise en oeuvre du droit international humanitaire;

— suivi et coordination des mesures nationales de mise en oeuvre proposées et de leur application;

— fonction d'organe consultatif permanent du Gouvernement dans le domaine de l'application et du développement du droit international humanitaire;

— collaboration avec les Communautés et les Régions pour les matières qui sont de la compétence de ces entités fédérées.

La Commission a effectué un travail considérable, établissant à l'intention des Ministres concernés un programme d'action concernant quarante-trois mesures nécessaires à la mise en oeuvre nationale du droit international humanitaire.

À l'actif de la Commission l'on peut mentionner la réalisation d'un certain nombre de mesures estimées prioritaires, telles la désignation et la formation du personnel qualifié, la loi de répression des infractions graves au droit international humanitaire, la mise en place et la formation des conseillers en droit des conflits armés au sein des Forces armées. La Commission a aussi constitué en son sein des groupes de travail en charge de l'examen d'autres mesures de mise en oeuvre, telles la diffusion du droit humanitaire dans l'Enseignement, la protection des biens culturels en cas de conflit armé, la création d'un Bureau national de Renseignements, les mesures nationales nécessitées par la création des juridictions pénales internationales,...

Le 4 novembre 1997, fut organisée en présence de la Présidente nationale de la Croix-Rouge de Belgique, Son Altesse Royale la Princesse Astrid, une Séance académique à l'occasion du dixième anniversaire de la Commission.

Trois thèmes d'étude furent abordés durant cette réunion: les conseillers en droit des conflits armés au sein des Forces armées; la répression des infractions graves au droit international humanitaire; la diffusion du droit international humanitaire, spécialement dans l'Enseignement.

Les orateurs de cette Séance académique ont certes pu se féliciter de ce que la phase d'élaboration des programmes d'action avait été menée à bien, mais ont aussi manifesté leurs préoccupations à propos des difficultés rencontrées dans la réalisation de ces mesures.

À cette occasion fut publié et diffusé le « Recueil des documents de travail » de la Commission. Cet ouvrage, paru en une version française et en une version néerlandaise, contient les quarante-trois documents de travail (« fiches ») relatifs aux mesures nationales de mise en oeuvre du droit international humanitaire (3).

Selon la décision du Conseil des Ministres du 23 décembre 1994, la Commission est chargée d'inviter les Exécutifs des Communautés et des Régions à collaborer avec elle et à se faire représenter au sein de la Commission. Depuis 1996, des représentants des Départements de l'Enseignement de chacune des trois Communautés, participent aux travaux de la Commission.

Dans le cadre de l'examen d'autres mesures de mise en oeuvre du droit international humanitaire, (par exemple, la protection des biens culturels en cas de conflit armé), des contacts sont noués avec les Communautés et les Régions, aux fins de les associer à l'étude des mesures qui relèvent de leurs compétences.

Selon la décision du Conseil des Ministres du 23 décembre 1994, la Commission fait fonction d'organe consultatif permanent du Gouvernement.

À plusieurs reprises, depuis 1995, la Commission a mis à profit ce nouveau mandat.

Meer in het bijzonder heeft zij in april 1999, op voorstel van het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRK), in samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken, het ICRK en het Belgische Rode Kruis, een eerste Europese Samenkomst van de nationale Commissies voor de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht belegd.

Ook al heeft de Commissie van 1987 tot op heden op grond van de beslissing van de Ministerraad van 1987, die in 1994 is herzien, kunnen werken, wordt het nuttig geacht thans op een meer officiële manier, het wettelijke bestaan van de Commissie vast te stellen.

Er dient te worden op gewezen dat zij bij de eerste Commissies voor de tenuitvoerlegging van het internationaal humanitair recht was. Meer nog, de Belgische Commissie wordt door het ICRK geregeld als voorbeeld aangehaald in haar campagnes ter bevordering van de uitvoering van de verplichtingen die voor de Staten uit het humanitair recht voortvloeien. De Belgische Commissie heeft eveneens model gestaan voor de aanstelling van gelijkaardige commissies in andere landen.

Het jaar 1999 werd geacht een bijzonder goede keuze te zijn om bij middel van een koninklijk besluit voor te stellen het bestaan, de opdracht en de werkzaamheden van de Commissie voor humanitair recht te erkennen. In 1999 werd immers de vijftigste verjaardag van de Verdragen van Genève van 1949 gevierd. 1999 was bovendien ook het jaar om in herinnering te brengen dat honderd jaar geleden, in 1899, de eerste Verdragen van s' Gravenhage werden aangenomen.

De oprichting bij koninklijk besluit van een Commissie die belast is met het bestuderen van de problemen in verband met de tenuitvoerlegging van instrumenten van het internationaal humanitair recht is geen nieuwigheid in België.

Kort na de goedkeuring van de vier Verdragen van Genève van 1949 door de Belgische wet van 3 september 1952, stelde de Regering immers een Vaste Commissie aan voor het onderzoek naar de problemen inzake strafrecht in de internationale betrekkingen. Deze Commissie werd opgericht bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken bij koninklijk besluit van 31 oktober 1952.

In 1956 heeft deze Commissie bij de Regering een advies uitgebracht met betrekking tot de wetgeving die moest worden uitgewerkt met het oog op de bestraffing van de schendingen van de Verdragen van Genève, hetwelk vergezeld ging van een voorontwerp van type-wet in dat verband.

Onderzoek van de artikelen

De verschillende bepalingen die in het ontwerpbesluit zijn opgenomen bevatten grosso modo de bewoordingen van de beslissingen van de Ministerraad waarbij, in 1987 en in 1994, respectievelijk de Commissie is opgericht en haar opdracht is herzien. Sommige bepalingen die thans deel uitmaken van het Huishoudelijk Reglement van de Commissie, dat op 14 november 1995 is goedgekeurd, zijn in het ontwerpbesluit opgenomen.

Artikel 1

Om het continuïteitsverband met de in 1987 opgerichte Interdepartementale Commissie voor humanitair recht te beklemtonen wordt bepaald dat deze Commissie door het ontwerpbesluit onder de naam «Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht» wordt gereorganiseerd.

Het gebruik van de bepaling «interministerieel», in plaats van «interdepartementaal», toont ondubbelzinnig aan dat deze Commissie is samengesteld uit de vertegenwoordigers van de verschillende Ministers, die bij de tenuitvoerlegging op nationaal vlak van de instrumenten van internationaal humanitair recht betrokken zijn.

Artikel 2

Artikel 2 bepaalt de opdracht van de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht. Het zijn de taken die in de beslissingen van de Ministerraad van 1987 en 1994 zijn vastgelegd.

Bovendien werd er ook op toegezien dat de aldus gereorganiseerde Commissie voor de continuïteit zorgt van het werk waarmee de in 1987 opgerichte Interdepartementale Commissie bezig was.

Artikel 3

Thans is het opmaken van een jaarlijks activiteitenverslag in het Huishoudelijk Reglement van de Interdepartementale Commissie ingeschreven. Zij is deze verplichting stipt nagekomen en heeft ieder jaar aan de verschillende in de Commissie vertegenwoordigde Ministers een verslag van haar werkzaamheden overgezonden.

Het activiteitenverslag wordt ter goedkeuring aan de leden van de Commissie voorgelegd en, zodra het is goedgekeurd, wordt het verslag aan de in de Commissie vertegenwoordigde Ministers overgezonden.

Plus particulièrement, en avril 1999, sur la proposition du Comité international de la Croix-Rouge (CICR), elle a organisé en collaboration avec le Ministère des Affaires étrangères, le CICR et la Croix-Rouge de Belgique, une première Rencontre européenne des Commissions nationales de mise en oeuvre du droit international humanitaire.

Si, de 1987 à ce jour, la Commission a pu fonctionner sur la base de la décision du Conseil des Ministres de 1987, revue en 1994, il a été jugé opportun de constater aujourd'hui, de manière plus officielle, l'existence légale de la Commission.

Il faut rappeler que celle-ci fut parmi les premières Commissions de mise en oeuvre du droit international humanitaire. Plus encore, la Commission belge et ses travaux sont régulièrement cités en exemple par le CICR dans ses campagnes en faveur de l'exécution par les Etats de leurs obligations résultant du droit humanitaire. La Commission belge a aussi servi de modèle pour la mise en place de Commissions comparables dans d'autres pays.

L'année 1999 a été estimée particulièrement bien choisie pour proposer de reconnaître, par la voie d'un arrêté royal, l'existence, la mission et les activités de la Commission de droit humanitaire. C'est en effet, en 1999, qu'a été célébré le cinquantième anniversaire des Conventions de Genève de 1949. En outre, 1999 fut aussi l'occasion de rappeler qu'il y a cent ans, en 1899, furent adoptées les premières Conventions de La Haye.

La création par arrêté royal d'une Commission ayant en charge l'étude de problèmes liés à la mise en oeuvre d'instruments du droit international humanitaire n'est pas chose nouvelle en Belgique.

En effet, peu de temps après l'approbation, par la loi belge du 3 septembre 1952, des quatre Conventions de Genève de 1949, le Gouvernement mit en place une Commission permanente pour l'examen des questions de droit pénal dans les rapports internationaux. Cette Commission fut créée auprès du Ministère des Affaires étrangères, par arrêté royal du 31 octobre 1952.

En 1956, cette Commission a remis au Gouvernement un avis concernant la législation à élaborer afin d'assurer la répression des infractions aux Conventions de Genève, accompagné d'un avant-projet de loi-type à ce sujet.

Examens des articles

Les différentes dispositions contenues dans le projet d'arrêté reprennent en substance les termes qui furent ceux des décisions du Conseil des Ministres qui, en 1987 et en 1994, ont respectivement créé la Commission et redéfini sa mission. Certaines dispositions qui figurent actuellement dans le Règlement d'ordre intérieur de la Commission, adopté le 14 novembre 1995, ont été intégrées dans le projet d'arrêté.

Article 1er

Afin de souligner le lien de continuité avec la Commission interdépartementale de droit humanitaire, créée en 1987, il est énoncé que cette Commission est réorganisée par l'arrêté en projet, sous le nom de «Commission interministerielle de droit humanitaire».

L'usage du qualificatif «interministeriel», plutôt que celui «interdépartemental», manifeste sans ambiguïté que cette Commission réunit les représentants des différents Ministres concernés par la mise en oeuvre, au plan national, des instruments de droit international humanitaire.

Article 2

L'article 2 définit la mission de la Commission interministerielle de droit humanitaire. Ces tâches sont celles qui avaient été fixées dans les décisions du Conseil des Ministres de 1987 et de 1994.

En outre, l'on a aussi veillé à ce que la Commission, ainsi réorganisée, assure la continuité des travaux qui furent ceux de la Commission interdépartementale créée en 1987.

Article 3

L'établissement d'un rapport annuel d'activités est actuellement inscrit dans le Règlement d'ordre intérieur de la Commission interdépartementale. Celle-ci s'est acquittée régulièrement de cette obligation et a transmis chaque année un rapport de ses travaux aux différents Ministres représentés au sein de la Commission.

Le rapport d'activités est soumis pour approbation aux membres de la Commission, et, une fois adopté, le rapport est transmis aux Ministres représentés à la Commission.

Teneinde de federale wetgevende vergaderingen en die van de Gemeenschappen en de Gemeenten goed te informeren kan de Minister tot wiens bevoegdheid Buitenlandse Zaken behoort het jaarverslag aan deze Vergaderingen sturen.

Dit zal er wellicht toe leiden dat de Commissie meer in de kijker komt en bekender wordt en, vooral, dat er meer ruchtbaarheid wordt gegeven aan de deskundige hulp die zij kan bieden.

De Commissie voor humanitair recht heeft sedert haar oprichting in 1987 contact gelegd met het ICRC, meer bepaald met zijn Consultatieve Diensten in internationaal humanitair recht, en met sommige tenuitvoerleggingscommissies die in andere landen werkzaam zijn.

Het ICRC en buitenlandse Commissies hebben herhaaldelijk verzocht om de medeling van documenten die de activiteiten betreffen of naar aanleiding van de werkzaamheden van de Belgische Commissie werden opgesteld. Deze mogelijkheid, die thans in het Huishoudelijk Reglement van de Commissie staat ingeschreven, wordt voortaan in § 2 van artikel 3 vastgelegd.

Artikel 4

Artikel 4 bepaalt de samenstelling van de Commissie en neemt grosso modo de bepalingen over die dienaangaande in de beslissingen van de Ministerraad van 1987 en 1994 zijn opgenomen.

Hetzelfde geldt met betrekking tot de deelneming van vertegenwoordigers van de Gemeenschappen en de Gewesten en van vertegenwoordigers van het Belgische Rode Kruis.

Artikel 5

De autoriteiten die ermee belast zijn een vertegenwoordiger aan te wijzen, wijzen tevens een plaatsvervanger aan. Deze vervangt het lid dat verhinderd is aan een vergadering van de Commissie deel te nemen.

Het spreekt immers vanzelf dat de afwezigheid van een lid op een vergadering de goede werking van de Commissie ernstig kan belemmeren, ja zelfs blokkeren.

Artikel 6

Vanaf de oprichting van de Commissie in 1987 hebben enkele Ministers, behalve een vertegenwoordiger en een plaatsvervanger, ook een of meer vaste deskundigen aangewezen. Dat was het geval met de Minister van Justitie en met de Minister van Landsverdediging.

De mogelijkheid om deskundigen bij de werkzaamheden van de Commissie te betrekken werd vervolgd in het Huishoudelijk Reglement van de Commissie ingeschreven. Zij is voortaan in artikel 6 van het ontwerpbesluit vastgelegd.

Artikel 7

Teneinde de Commissie in staat te stellen over alle voor haar werkzaamheden noodzakelijke informatie te beschikken, wordt haar het recht verleend afgevaardigden uit te nodigen van andere autoriteiten dan die welke in de Commissie vertegenwoordigd zijn en bij haar werkzaamheden iedere persoon te betrekken wier medewerking nuttig wordt geacht.

Artikel 8

Artikel 8 betreft het Huishoudelijk Reglement van de Commissie.

Sedert haar oprichting in 1987 heeft de Commissie een Huishoudelijk Reglement uitgewerkt; het eerste werd op 16 juni 1987 goedgekeurd, nadien gewijzigd en op 29 mei 1990 vervangen; op 14 november 1995 werd een nieuw Huishoudelijk Reglement aangenomen.

Voortaan moet het Huishoudelijk Reglement worden voorgelegd aan de Minister die voor Buitenlandse Zaken bevoegd is.

Artikel 9

Ook al kon de Commissie op het ogenblik van haar oprichting in 1987 gebruik maken van de middelen inzake personeel en materieel, verstrekt door de Commissie voor de Nationale Vraagstukken inzake Verdediging (CNVV) (4), is dat niet langer het geval sinds 1993, toen de Regering besloot de CNVV «in haar huidige vorm» te ontbinden.

Ingevolge de beslissing van de Ministerraad van 1994, waarbij het mandaat van de Commissie voor humanitair recht opnieuw werd gedefinieerd, werkt deze voortaan onder de voogdij van de Minister van Buitenlandse Zaken. Het is dan ook aan die Minister de middelen die voor de werkzaamheden van de Commissie nodig zijn, te harer beschikking te stellen.

Dans un souci de bonne information des Assemblées législatives fédérales, communautaires et régionales, le Ministre ayant les Affaires étrangères dans ses attributions peut communiquer le rapport annuel à ces Assemblées.

Ceci aura sans doute pour effet de renforcer la visibilité et la notoriété de la Commission et, surtout, de mieux faire connaître les ressources qu'elle présente en termes d'expertise.

Depuis sa création en 1987, la Commission de droit humanitaire a développé des contacts avec le CICR, plus spécialement ses Services consultatifs en droit international humanitaire, et avec certaines Commissions de mise en œuvre qui sont actives dans d'autres pays.

A diverses reprises, le CICR et des Commissions étrangères ont sollicité la communication de documents concernant les activités ou résultant des travaux de la Commission belge. Cette possibilité, actuellement inscrite dans le Règlement d'ordre intérieur de la Commission, est désormais consacrée au § 2 de l'article 3.

Article 4

L'article 4 détermine la composition de la Commission et reprend en substance les dispositions figurant à cet égard dans les décisions du Conseil des Ministres de 1987 et de 1994.

Il en va de même s'agissant de la participation de représentants des Communautés et des Régions et de représentants de la Croix-Rouge de Belgique.

Article 5

Les autorités chargées de désigner un représentant désignent également un suppléant. Celui-ci remplace le membre qui est empêché d'assister à une réunion de la Commission.

Il va en effet sans dire que l'absence d'un membre lors des réunions peut lourdement handicaper, voire bloquer le bon fonctionnement de la Commission.

Article 6

Dès la création de la Commission en 1987, quelques Ministres ont désigné, outre un représentant et un suppléant, un ou plusieurs experts permanents. Ce fut le cas pour le Ministre de la Justice et pour le Ministre de la Défense.

La possibilité de voir des experts joints aux travaux de la Commission a ensuite été inscrite dans le Règlement d'ordre intérieur de la Commission. Elle est désormais consacrée par l'article 6 du projet d'arrêté.

Article 7

Afin de permettre à la Commission de disposer de toutes les informations nécessaires à ses travaux, la faculté lui est donnée d'inviter des délégués d'autorités autres que celles représentées à la Commission et d'associer à ses activités toute personne dont la collaboration est jugée utile.

Article 8

L'article 8 concerne le Règlement d'ordre intérieur de la Commission.

Depuis sa création en 1987, la Commission s'est dotée d'un Règlement d'ordre intérieur; le premier fut adopté le 16 juin 1987, puis modifié et remplacé le 29 mai 1990; un nouveau Règlement d'ordre intérieur fut adopté le 14 novembre 1995.

Désormais, le Règlement d'ordre intérieur devra être soumis au Ministre ayant les Affaires étrangères dans ses attributions.

Article 9

Si, au moment de sa création, en 1987, la Commission a pu bénéficier de moyens en personnel et en matériel fournis par la Commission pour les Problèmes nationaux de Défense (CPND) (4), il n'en va plus de même depuis 1993, lorsque le Gouvernement décida la dissolution de la CPND «en sa forme actuelle».

Selon la décision du Conseil des Ministres de 1994, ayant redéfini le mandat de la Commission de droit humanitaire, celle-ci fonctionne désormais sous la tutelle du Ministre des Affaires étrangères. Il revient dès lors à ce Ministre de mettre à disposition de la Commission les moyens que nécessitent ses activités.

Artikelen 10 en 11

Deze bepalingen behoeven geen bijzondere commentaar.

De gebeurtenissen van deze laatste jaren hebben, herhaaldelijk en soms op tragische wijze, duidelijk de aandacht gevestigd op het feit dat het humanitair recht actueel is en de naleving ervan belangrijk is. Dit houdt in dat dit recht absoluut moet worden toegepast en verspreid. België speelt in dit opzicht een vooraanstaande rol, zowel door de wetgevende initiatieven terzake (bestrafning van de ernstige inbreuken, verbod op antipersoonsmijnen,...), als door het voorzien in de nodige werkmiddelen voor een doeltreffende en gecoördineerde tenuitvoerlegging (de oprichting van de Interdepartementale Commissie sinds 1987 en de structuur van de raadgevers in het recht van de gewapende conflicten).

De Commissie voor humanitair recht levert een bijdrage tot de rol die België in de ontwikkeling van het internationaal humanitair recht speelt. Zij blijkt het passende adviesorgaan te zijn bij de federale Uitvoerende Macht om bij te dragen tot het scheppen van de omstandigheden die voor de naleving van de internationale verplichtingen op dat gebied nodig zijn. Het blijkt absoluut noodzakelijk te zijn dat de rol van deze Commissie thans wordt uitgebreid, aangezien zij onmiskenbaar een orgaan is dat met zijn kennis en deskundigheid ter beschikking van de Regering staat.

Wij hebben de eer te zijn,

Sire,

Van Uwe Majesteit,
de zeer eerbiedige
en zeer getrouwe dienaars.

De Eerste Minister,
G. VERHOEFSTADT

De Minister van Buitenlandse Zaken,
L. MICHEL

De Minister van Volksgezondheid,
Mevr. M. AELVOET

De Minister van Binnenlandse Zaken,
A. DUQUESNE

De Minister van Landsverdediging,
A. FLAHAUT

De Minister van Justitie,
M. VERWILGHEN

Nota's

(1) Van de 43 uitvoeringsmaatregelen, waarvan de Commissie voor humanitair recht een lijst heeft opgemaakt, zijn er 23 die tegelijk verscheidene ministeriële Departementen betreffen en 5 die ze allemaal betreffen.

(2) In 1991 is in de « Revue internationale de la Croix-Rouge » (RICR) een artikel verschenen dat aan deze Commissie is gewijd. Daarin worden de oorsprong, de omstandigheden van oprichting, de samenstelling, de opdracht, de manier van werken, de werkwijze en een korte balans van de werkzaamheden van de Commissie beschreven (M. OFFERMANS, « La Commission interdépartementale de droit humanitaire de Belgique », RICR, 1991, pp. 164-177). Dit artikel is voor de periode 1991-1999 aangevuld met een tekst, die is opgenomen in het verslag over de « Rencontre européenne des Commissions et autres instances nationales sur le droit international humanitaire » welke op 19 en 20 april 1999 in Brussel heeft plaatsgehad.

(3) De Franse versie van deze documenten kan op de Internetsite van het ICRC worden geraadpleegd. Deze documenten zijn zelfs in het Russisch vertaald.

(4) In 1987 werd het voorzitterschap van de Interdepartementale Commissie voor humanitair recht toevertrouwd aan de voorzitter van de CNVV.

Articles 10 et 11

Ces dispositions ne nécessitent pas de commentaires particuliers.

Les événements de ces dernières années ont, de manière répétée et quelque fois de façon tragique, mis en lumière l'actualité du droit humanitaire et l'importance de son respect. Celui-ci implique nécessairement la mise en œuvre et la diffusion de ce droit. La Belgique joue à cet égard un rôle de premier plan, tant par les initiatives législatives en la matière (répression des infractions graves, interdiction des mines anti-personnel,...), que par la création des mécanismes nécessaires à une mise en œuvre efficace et coordonnée (la création de la Commission interdépartementale, dès 1987, et la structure des conseillers en droit des conflits armés).

La Commission de droit humanitaire contribue au rôle joué par la Belgique dans le développement du droit international humanitaire. Elle paraît être l'organe consultatif adéquat, auprès du Pouvoir exécutif fédéral, pour contribuer à la création des conditions nécessaires au respect des obligations internationales en ce domaine. Il s'avère indispensable de renforcer aujourd'hui le rôle de cette Commission, celle-ci constituant indéniablement un outil de connaissances et d'expertise à la disposition du Gouvernement.

Nous avons l'honneur d'être,

Sire,

De Votre Majesté,
les très respectueux
et très fidèles serviteurs.

Le Premier Ministre,
G. VERHOEFSTADT

Le Ministre des Affaires étrangères,
L. MICHEL

La Ministre de la Santé publique,
Mme M. AELVOET

Le Ministre de l'Intérieur,
A. DUQUESNE

Le Ministre de la Défense,
A. FLAHAUT

Le Ministre de la Justice,
M. VERWILGHEN

Notes

(1) Sur les 43 mesures de mise en œuvre répertoriées par la Commission de droit humanitaire, 23 concernent simultanément plusieurs Départements ministériels et 5 les concernent tous.

(2) En 1991, a été publié dans la « Revue internationale de la Croix-Rouge » (RICR) un article consacré à cette Commission, où sont décrits les origines, les circonstances de création, la composition, la mission, la méthode de travail, le mode de fonctionnement et un bilan succinct des travaux de la Commission (M. OFFERMANS, « La Commission interdépartementale de droit humanitaire de Belgique », RICR, 1991, pp. 164-177). Cet article a été complété, pour la période 1991-1999, par un texte figurant dans le rapport de la « Rencontre européenne des Commissions et autres instances nationales sur le droit international humanitaire », tenue à Bruxelles, les 19 et 20 avril 1999.

(3) Ces documents peuvent être consultés en leur version française sur le site Internet du CICR. Ils ont même fait l'objet d'une traduction en Russe.

(4) En 1987, la présidence de la Commission interdépartementale de droit humanitaire avait été confiée au président de la CPND.

6 DECEMBER 2000. — Koninklijk besluit tot herinrichting van de Interdepartementale Commissie voor Humanitair Recht

ALBERT II, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op artikel 37 van de Grondwet;

Overwegende dat het past, in het verlengde van de vijftigste verjaardag van de Conventies van Genève van 12 augustus 1949, de rol van de Interdepartementale Commissie voor Humanitair Recht officieel te bevestigen, haar faam te versterken en ze herin te richten om haar werking te verbeteren;

Gelet op het advies van de inspecteur van financiën, gegeven op 6 september 2000;

Op de voordracht van Onze Eerste Minister, Onze Minister van Buitenlandse Zaken, Onze Minister van Volksgezondheid, Onze Minister van Binnenlandse Zaken, Onze Minister van Landsverdediging, Onze Minister van Justitie en op het advies van Onze in Raad vergaderde Ministers,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. De Interdepartementale Commissie voor Humanitair Recht, opgericht bij beslissing van de Ministerraad van 20 februari 1987 en waarvan de opdracht werd gedefinieerd bij beslissing van de Ministerraad van 23 december 1994, wordt onder de benaming « Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht » heringericht.

Art. 2. De opdracht van de Interministeriële Commissie voor Humanitair Recht, hierna genoemd « de Commissie », bestaat erin :

1° vast te stellen en te onderzoeken welke nationale uitvoeringsmaatregelen nodig zijn voor de uitvoering van de regels van het internationaal humanitair recht, de betrokken federale Ministers erover in te lichten en hun terzake voorstellen te doen;

2° de in 1° bedoelde nationale uitvoeringsmaatregelen op te volgen en te coördineren;

3° als permanent adviesorgaan, de federale Regering, op eigen initiatief of op haar verzoek, bij te staan via studies, verslagen, adviezen of voorstellen in verband met de toepassing en de ontwikkeling van het internationaal humanitair recht;

4° de voortzetting van de werkzaamheden te verzekeren en in te staan voor de bewaring van het archief van de Interdepartementale Commissie voor Humanitair Recht, bedoeld in artikel 1.

Art. 3. § 1. De Commissie stelt jaarlijks een ontwerp van verslag van de werkzaamheden op waarin, indien daarvoor redenen bestaan, besluiten en voorstellen van algemene aard zijn vervat. Dit ontwerp wordt aan de leden van de Commissie voorgelegd een maand voor de vergadering tijdens welke de aanneming ervan wordt gepland.

Zodra het verslag is aangenomen, zendt de Commissie het toe aan alle in de Commissie vertegenwoordigde Ministers. Vervolgens kan de Minister die bevoegd is voor Buitenlandse Zaken dit verslag toezenden aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers, aan de Senaat, en aan de Gemeenschaps- en Gewestraden.

§ 2. De Commissie kan, wanneer zij dit nuttig acht, alle andere documenten die het resultaat zijn van haar werkzaamheden, meedelen aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis en aan de buitenlandse instellingen die een gelijkaardige opdracht vervullen.

Art. 4. § 1. De Commissie is samengesteld uit :

— een voorzitter, aangewezen door de Minister die bevoegd is voor Buitenlandse Zaken;

— een vertegenwoordiger van de Eerste Minister;

— een vertegenwoordiger van de Minister die bevoegd is voor Buitenlandse Zaken;

— een vertegenwoordiger van de Minister die bevoegd is voor Justitie;

6 DECEMBRE 2000. — Arrêté royal portant réorganisation de la Commission interdépartementale de droit humanitaire

ALBERT II, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Vu l'article 37 de la Constitution;

Considérant que, dans le prolongement du cinquantième anniversaire des Conventions de Genève du 12 août 1949, il convient de consacrer officiellement le rôle assumé par la Commission interdépartementale de droit humanitaire, de renforcer sa notoriété et de la réorganiser en vue d'améliorer son fonctionnement;

Vu l'avis de l'inspecteur des finances, donné le 6 septembre 2000;

Sur la proposition de Notre Premier Ministre, de Notre Ministre des Affaires étrangères, de Notre Ministre de la Santé publique, de Notre Ministre de l'Intérieur, de Notre Ministre de la Défense, de Notre Ministre de la Justice et de l'avis de Nos Ministres qui en ont délibéré en Conseil,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. La Commission interdépartementale de droit humanitaire, créée par décision du Conseil des Ministres du 20 février 1987 et dont la mission a été redéfinie par décision du Conseil des Ministres du 23 décembre 1994, est réorganisée sous le nom de « Commission interministérielle de droit humanitaire ».

Art. 2. La Commission interministérielle de droit humanitaire, ci-après dénommée « la Commission », a pour mission de :

1° identifier et examiner les mesures nationales d'exécution nécessaires à la mise en œuvre des règles du droit international humanitaire, en informer les Ministres fédéraux concernés et leur soumettre des propositions en la matière;

2° veiller au suivi et à la coordination des mesures nationales d'exécution visées au 1°;

3° assister, en qualité d'organe consultatif permanent, le Gouvernement fédéral, d'initiative ou à la demande de celui-ci, par des études, rapports, avis ou propositions relatifs à l'application et au développement du droit international humanitaire;

4° assurer la continuité des travaux et la conservation des archives de la Commission interdépartementale de droit humanitaire visée à l'article 1er.

Art. 3. § 1er. Chaque année, la Commission établit un projet de rapport d'activités qui comprend, s'il y a lieu, des conclusions et des propositions d'ordre général. Ce projet est soumis aux membres de la Commission un mois avant la réunion prévue pour son adoption.

Une fois le rapport adopté, la Commission le transmet à tous les Ministres qui y sont représentés. Ce rapport peut ensuite être transmis par le Ministre qui a les Affaires étrangères dans ses attributions, à la Chambre des représentants, au Sénat et aux Conseils de Communauté et de Région.

§ 2. La Commission peut communiquer, lorsqu'elle le juge utile, tous autres documents résultant de ses travaux au Comité international de la Croix-Rouge et aux organismes étrangers chargés d'une mission semblable à la sienne.

Art. 4. § 1er. La Commission est composée de :

— un président, désigné par le Ministre ayant les Affaires étrangères dans ses attributions;

— un représentant du Premier Ministre;

— un représentant du Ministre ayant les Affaires étrangères dans ses attributions;

— un représentant du Ministre ayant la Justice dans ses attributions;

— een vertegenwoordiger van de Minister die bevoegd is voor Landsverdediging;

— een vertegenwoordiger van de Minister die bevoegd is voor Binnenlandse Zaken;

— een vertegenwoordiger van de Minister die bevoegd is voor Volksgezondheid;

— een vertegenwoordiger van de Minister die bevoegd is voor Ontwikkelingssamenwerking.

De Commissie bestaat eveneens uit een ondervoorzitter en een secretaris door haar aangewezen, onder haar leden of de in artikel 6 bedoelde vaste deskundigen.

§ 2. In de uitoefening van haar opdracht, verzoekt de Commissie de Gemeenschaps- en Gewestregeringen en het Belgische Rode Kruis, vertegenwoordigers aan te wijzen om deel te nemen aan haar werkzaamheden.

§ 3. Voor elke vertegenwoordiger wordt tevens een plaatsvervanger aangewezen.

§ 4. De vertegenwoordigers en hun plaatsvervangers worden aangewezen door hun respectieve overheden.

Art. 5. Het lid dat verhinderd is, wordt vervangen door zijn plaatsvervanger.

Art. 6. De Commissie mag zich laten bijstaan door vaste deskundigen.

De vaste deskundige wordt aangewezen door de Commissie, op de voordracht van een in de Commissie vertegenwoordigde Minister.

De vaste deskundige wordt over de werkzaamheden van de Commissie ingelicht op dezelfde wijze als de leden van de Commissie.

Art. 7. De Commissie kan afgevaardigden uitnodigen van andere overheden dan degene die vertegenwoordigd zijn in de Commissie.

De Commissie kan tevens elke persoon van wie de medewerking nuttig wordt geacht, horen en betrekken bij haar werkzaamheden.

Art. 8. Tijdens de eerste vergadering na de inwerkingtreding van dit besluit stelt de Commissie een huishoudelijk reglement op dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Minister die bevoegd is voor Buitenlandse Zaken.

Art. 9. De Minister die bevoegd is voor Buitenlandse Zaken stelt de Commissie administratief personeel, lokalen en materiële middelen ter beschikking.

Art. 10. Dit besluit treedt in werking de dag waarop het in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt.

Art. 11. Onze Eerste Minister en Onze Ministers en Staatssecretarissen zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 6 december 2000.

ALBERT

Van Koningswege :

De Eerste Minister,
G. VERHOFSTADT

De Minister van Buitenlandse Zaken,
L. MICHEL

De Minister van Volksgezondheid,
Mevr. M. AELVOET

De Minister van Binnenlandse Zaken,
A. DUQUESNE

De Minister van Landsverdediging,
A. FLAHAUT

De Minister van Justitie,
M. VERWILGHEN

— un représentant du Ministre ayant la Défense nationale dans ses attributions;

— un représentant du Ministre ayant l'Intérieur dans ses attributions;

— un représentant du Ministre ayant la Santé publique dans ses attributions;

— un représentant du Ministre ayant la Coopération au développement dans ses attributions.

La Commission comprend également un vice-président et un secrétaire désignés par elle, en son sein ou parmi les experts permanents visés à l'article 6.

§ 2. Dans l'exécution de sa mission, la Commission invite les Gouvernements de Communauté et de Région et la Croix-Rouge de Belgique, à désigner des représentants pour participer à ses travaux.

§ 3. Un suppléant est également désigné pour chaque représentant.

§ 4. Les représentants et leurs suppléants sont désignés par leurs autorités respectives.

Art. 5. Le membre empêché est remplacé par son suppléant.

Art. 6. La Commission peut être assistée par des experts permanents.

L'expert permanent est désigné par la Commission, sur la proposition d'un Ministre représenté à la Commission.

L'expert permanent est informé des travaux de la Commission, au même titre que les membres de la Commission.

Art. 7. La Commission peut inviter des délégués d'autorités autres que celles représentées au sein de la Commission.

La Commission peut également entendre et associer à ses travaux toute personne dont la collaboration est jugée utile.

Art. 8. Lors de la première réunion qui suit l'entrée en vigueur du présent arrêté, la Commission établit un règlement d'ordre intérieur qu'elle soumet à l'approbation du Ministre ayant les Affaires étrangères dans ses attributions.

Art. 9. Le Ministre ayant les Affaires étrangères dans ses attributions met à la disposition de la Commission du personnel administratif, des locaux et des moyens matériels.

Art. 10. Le présent arrêté entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Art. 11. Notre Premier Ministre et Nos Ministres et Secrétaires d'Etat sont chargés, chacun en ce qui le concerne, de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 6 décembre 2000.

ALBERT

Par le Roi :

Le Premier Ministre,
G. VERHOFSTADT

Le Ministre des Affaires étrangères,
L. MICHEL

La Ministre de la Santé publique,
Mme M. AELVOET

Le Ministre de l'Intérieur,
A. DUQUESNE

Le Ministre de la Défense,
A. FLAHAUT

Le Ministre de la Justice,
M. VERWILGHEN